

Guðbrandssyni, málskostnað með 500 krónum innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa.

Dómi þessum ber að fullnægja að viðlagðri aðför að lögum.

Þriðjudaginn 24. apríl 1956.

Nr. 68/1955. **Sameinaðir verktakar**

(Geir Hallgrímsson hdl.)

gegn

Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs

(Kjartan Ragnars hdl.)

og

Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs

(Kjartan Ragnars hdl.)

gegn

**Sameinuðum verktökum og Árna Snævarr,
Einari Gíslasyni, Guðmundi Halldórssyni,
Halldóri H. Jónssyni og Tómasi Vigfússyni**
(Geir Hallgrímsson hdl.).

Dómenndur:

hæstaréttardómarnir Gísur Bergsteinsson, Árni Tryggvason og Þórður Eyjólfsson, Kristján Kristjánsson borgaríógeti og Valdimar Stefánsson sakadómari.

Skattamál.

Dómur Hæstaréttar.

Aðaláfrýjandi hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 4. maí 1955. Hann krefst sýknu eða til vara sýknu að svo stöddu og að gagnáfrýjanda verði dæmt að greiða honum málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti eftir mati dómsins.

Gagnáfrýjandi hefur, að fengnu gagnáfrýjunarleyfi 4. janúar 1956, áfrýjað málinu með stefnu 6. s. m. Krefst hann þess, að aðaláfrýjanda, Sameinuðum verktökum, verði dæmt að greiða honum kr. 99.915.00 með 6% ársvöxtum frá 1. september 1952 til 31. desember s. á. og 12% ársvöxtum frá

þeim degi til greiðsludags og svo málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti eftir mati dómsins.

Þá krefst gagnáfrýjandi þess, að felldur verði niður málskostnaður í héraði og fyrir Hæstarétti í máli hans og stefndu, Árna Snævars, Einars Gíslasonar, Guðmundar Halldórssonar, Halldórs H. Jónssonar og Tómasar Vigfússonar.

Stefndu, Árni Snævarr, Einar Gíslason, Guðmundur Halldórsson, Halldór H. Jónsson og Tómas Vigfússon, krefjast þess, að ákvæði héraðsdóms um þá verði staðfest og að gagnáfrýjanda verði dæmt að greiða þeim málskostnað fyrir Hæstarétti eftir mati dómsins.

Í 6. gr. hinna upphaflegu samþykktu Sameinaðra verktaka segir, að samtökin komi að öllu leyti fram sem sérstök og sjálfstæð stofnun, og svo er kveðið á í niðurlagi 7. gr. samþykktanna, að þátttakendur ábyrgist sín á milli og gagnvart þriðja manni allar skuldbindingar samtakanna í þeim hlutföllum, sem framlagsfé þátttakenda segir til um. Samkvæmt gögnum málsins reka Sameinaðir verktakar sem sjálfstæður aðili stórfellda atvinnu, og taka allir þátttakendur á sig ábyrgð með framangreindum hætti á verkum, sem einstakir verktakar inna af hendi. Verða samtök þessi því að teljast félag í skilningi 1. málgr. 3. gr. sbr. 15. gr. laga nr. 6/1935, enda taka ákvæði 4. gr. og 16. gr. laganna ekki til samtaka þessara. Þar sem ákvæði 2. málgr. 3. gr. sömu laga eiga hér ekki við, eru Sameinaðir verktakar því skattskyldir til ríkissjóðs sem félag, og getur það engu breytt að lögum, þótt ríkisstjórnin hafi beitt sér fyrir stofnun samtakanna.

Enn hafa eigi verið efni til, að Ríkisskattanevnd kveði á um fjárhæð skattgjalda þessara, og ber því að sýkna aðaláfrýjanda, Sameinaða verktaka, að svo stöddu af dómkröfum gagnáfrýjanda.

Eftir atvikum þykir rétt, að hvor þessara málsaðilja beri kostnað sinn af málinu bæði í héraði og fyrir Hæstarétti.

Staðfesta ber ákvæði héraðsdóms, að því er varðar stefndu, og dæma þeim málskostnað úr hendi gagnáfrýjanda fyrir Hæstarétti, kr. 4000.00.

Dómsorð :

Aðaláfrýjandi, Sameinaðir verktakar, á að vera sýkn að svo stöddu af dómkröfum gagnáfrýjanda, fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, og ber hvor þessara málsaðilja kostnað sinn af málinu í héraði og fyrir Hæstarétti.

Staðfest er ákvæði héraðsdóms, að því er varðar stefndu, Árna Snævarr, Einar Gíslason, Guðmund Halldórsson, Halldór H. Jónsson og Tómas Vigfússon, og greiði gagnáfrýjanði þeim kr. 4000.00, málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 5. apríl 1955.

Mál þetta, sem dómtekið var 18. f. m., hefur fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs höfðað á bæjarþinginu með stefnu, út gefinni 29. september 1953, gegn Sameinuðum verk tökum, hér í bæ, til viðurkenningar á skattskyldu stefnda samkvæmt 3. gr. laga nr. 6/1935 svo og til greiðslu skattskulda, að fjárhæð kr. 99.915.00, auk lög-mæltra dráttarvaxta frá 1. september 1952 til greiðsludags og málskostnaðar að skaðlausu. Til vara krefst stefnandi þess, að stjórnarmenn stefnda, þeir Halldór H. Jónsson arkitekt, Ægissíðu 88, Árni Snævarr verkfræðingur, Laufásvegi 46, Tómas Vigfússon húsamíðameistari, Víðimel 57, Guðmundur Halldórsson húsamíðameistari, Bergstaðastræti 9, og Einar Gíslason málarameistari, Bergstaðastræti 12, allir hér í bænnum, verði persónulega sameiginlega dæmdir til greiðslu framangreindra skattskulda auk vaxta og málskostnaðar, sem fyrr var greint.

Bæði aðalstefndu og varastefndu hafa krafizt sýknu af öllum kröfum stefnanda og málskostnaðar sér til handa að mati dóm-arans.

Með samningi, dagsettum 5. maí 1951, milli ríkisstjórna Íslands og Bandaríkja Norður-Ameríku tóku Bandaríkin að sér her-vernd hér á landi. Með bráðabirgðalögum nr. 65 frá 1951 var samningi þessum veitt lagagildi hér á landi, og var það fyrirkomulag síðan staðfest með lögum frá Alþingi nr. 110 frá 1951. Brátt varð ljóst, að varnarlið Bandaríkjanna hér á landi myndi þurfa að reisa hér ýmis mannvirki í sambandi við dvöl sína, og var gert ráð fyrir, að íslenzkir aðiljar hefðu þær framkvæmdir á hendi að nokkru. Þeir, sem um mál þessi fjölluðu af hendi ríkisstjórn-

anna, munu hafa talið heppilegra, að aðeins einn aðili kæmi fram af hendi Íslendinga sem verktaki í sambandi við verk þessi. Mun íslenska ríkisstjórnin hafa stuðlað að því, að ýmsir verktakar hér í bænum og nágrenni komu saman til að ræða þessi mál. Í ágústmánuði 1951 varð það að samkomulagi með verktökum þessum, að þeir stofnuðu samtök, er þeir nefndu Sameinaða verktaka (Associated Icelandic Contractors). Ekki voru samtök þessi tilkynnt til firmaskrár. Í samþykktum samtaka þessara, sem gerðar eru í ágústmánuði 1951, segir svo í upphafi:

„Samtök þessi eru stofnuð í samráði við ríkisstjórn Íslands með það fyrir augum að tryggja, að Íslendingar sjái um byggingaframkvæmdir varnarliðsins á Íslandi, og að þeir, sem áhuga hafa og tök á því að taka slíkar framkvæmdir að sér, hafi jafna aðstöðu til þess að gerast þátttakendur í samtökunum.

Eftir ástæðum geta samtökin einnig tekið að sér aðrar framkvæmdir, sem unnar eru að mestu leyti fyrir erlenda aðstoð eða erlent lánsfé.

Þátttakendur eru verktakar, múrarmeistarar og trésmíðameistarar, sem hafa byggingarleyfi, þar sem þeir eru búsettir.

Enn fremur eru þátttakendur, sem sjálfstæðir verktakar, deildir meistarar í hinum ýmsu iðngreinum, öðrum en trésmíði og múrverki, samkvæmt því, sem nánar er kveðið á um í samningi þessum“.

Þá segir svo í 1. gr.:

„Til samtaka þessara er eigi stofnað í hagnaðarskyni sem sérstaks fyrirtækis, enda reka þau ekki atvinnu og er ekki ætlað að hafa neinar tekjur, og getur aldrei um eignasöfnun orðið að ræða. Samtökin veita móttöku greiðslum fyrir verk þau, er þau hafa með höndum, og skila þeim, að frádregnum sameiginlegum kostnaði í hendur þátttakenda í hlutfalli við hlutdeild þeirra í samtökunum“.

Þá eru í samþykktum þessum ákvæði um framkvæmdastjórn og framlag þátttakenda. Í 6. gr. samþykktu þessara segir svo:

„Gagnvart þriðja manni koma samtökin að öllu leyti fram sem sérstök og sjálfstæð stofnun. Hefur hún heimili og varnarþing sem slík í Reykjavík. Á öllum skuldbindingum hennar bera þátttakendur ábyrgð í þeim hlutföllum og með þeim nánari takmörkunum, sem í samningi þessum greinir“.

Þá segir svo í niðurlagi 7. gr.:

„Allar skuldbindingar samtakanna ábyrgjast þátttakendur innbyrðis og gagnvart þriðja manni eftir þeim hlutföllum, sem framlagsfé þeirra segir til um“.

Framangreindar samþykktir virðast hafa gilt óbreyttar þar til 30. nóvember 1952, er þeim var breytt að nokkru.

Aðalstefndu hófu síðan mikla starfsemi, en munu aðeins hafa tekið að sér verk í sambandi við varnarliðsframkvæmdir. Í janúarmánuði 1952 tilkynntu aðalstefndu skattstjóranum í Reykjavík, að þeir hefðu greitt kr. 4.848.903.71 í vinnulaun á árinu 1951, væru þó stjórnarlaun, nefndalaun og þóknun fyrir endurskoðun eigi þar með talin. Aðalstefndu töldu eigi fram til skatts í byrjun árs 1952. Skattstjórinn í Reykjavík áætlaði þeim því kr. 200.000.00 í tekjur á árinu 1951 og að hrein eign þann 31. desember 1951 hefði numið kr. 200.000.00. Samkvæmt því gerði hann aðalstefndu að greiða kr. 40.950.00 í tekjuskatt, kr. 1635.00 í eignarskatt, kr. 16.730.00 í tekjuskattsviðauka og kr. 40.600.00 í stríðsgróðaskatt. Samtals nema þessir skattar kr. 99.915.00. Skattaálagningu þessa kærðu aðalstefndu til skattstjórans í Reykjavík með bréfi, dags. 7. júlí 1952, án þess að færa fram nokkur rök eða gögn önnur en samþykktir samtakanna. Kæru þessari var hrundið. Aðalstefndu skutu þá máli sínu til yfirsattanefndar Reykjavíkur með bréfi, dags. 9. ágúst 1952, en færðu eigi fram frekari gögn eða rök. Var úrskurður skattstjórans staðfestur af yfirsattanefnd. Aðalstefndu skutu þá máli sínu til Ríkisskattanefndar með bréfi, dags. 14. nóvember 1952. Ríkisskattanefnd felldi hins vegar alla skatta aðalstefndu niður, og segir svo í úrskurði nefndarinnar, sem dagsettur er 1. maí 1953:

„Ekki verður séð, að „Sameinaðir verktakar“ séu félag eða stofnun í skilningi 3. gr. laga nr. 6 frá 1935. Samtök þessi eru stofnuð í þeim tilgangi að vinna ákveðið verkefni fyrir varnarliðið á Íslandi. Þessum heildarsamtökum er ekki ætlaður hagnaður, sem kynni að verða á verkinu, né að safna eignum, heldur virðist hlutverk þeirra að miðla verkefnum til meðlima. Þá hafa allir meðlimir samtakanna gefið skriflega yfirlýsingu um, að þeir telji fram allan arð af verki þessu, hver á sínu framtali, það ár, sem hann reikningslega fellur til, enda er sá arður skattskyldur hjá meðlimunum“.

Stefnandi vildi ekki una úrskurði þessum og höfðaði því mál þetta og gerði í því þær kröfur, sem að framan hefur verið getið.

Kröfur sínar á hendur aðalstefndu reisir stefnandi á því, að samtök þessi séu félag í merkingu ákvæða 3. gr. og 15. gr. laga þeirra, er þá giltu um tekju- og eignarskatt, nr. 6 frá 1935. Af samþykktum félagsins sé ljóst, að hér sé um að ræða félag með ótakmarkaðri ábyrgð gagnvart þriðja manni, því ákvæði niðurlags 7. gr. samþykktanna, er gangi í aðra átt, geti ekki haft neitt

gildi nema innbyrðis milli félagsmanna. Ekki komi til mála að heimila félaginu að skipta arði og eignum niður á félagsmenn og skattleggja þá eina, en sleppa félaginu, þar sem félagar séu fleiri en þrír. Engin beiðni hafi heldur komið fram um það atriði, eins og gert sé ráð fyrir í 2. mgr. 3. gr. laga nr. 6 frá 1935. Aðalstefndu hafi ekki fengizt til að leggja fram nein gögn, er sýni eignir félagsins þann 31. desember 1951 né tekjur þess á árinu 1951. Hins vegar hafi komið fram efnahagsreikningur félagsins, miðaður við 30. júní 1952, og rekstrarreikningur yfir tímabilið frá stofnun félagsins til sama dags. Á efnahagsreikningnum komi fram ýmiss konar eignir, svo sem áhöld og vörubirgðir, sem séu afskrifaðar verulega á þessu tímabili. Þá komi einnig fram, að óráðstafað fé í sjóði nemi rúmlega kr. 105.000.00. Ekki sé ljóst, hvað af eignum þessum hafi myndazt á árinu 1951. Á það hefur verið bent, að greidd vinnulaun á árinu 1951 hafi verið talin kr. 4.848.903.71, en greidd vinnulaun fyrir tímabilið frá stofnun félagsins til 30. júní 1952 nemi alls kr. 6.049.626.75. Sé því full ástæða til að ætla, að meginhluti eignanna muni hafa verið myndaður fyrir 31. desember 1951, en það sé hið eina tímamark, er hér skipti máli. Hinir einstöku félagar muni hafa talið stofnframlög sín fram til skatts í ársbyrjun 1952, en engan arð af eign sinni í félaginu né neinn annan eignarhluta í því, og rekstrar félagsins hafi ekki verið getið í skattframtölum þeirra. Hafi því ekki komið til, að þeim væri gert að greiða skatt af því efni. Og þar sem aðalstefndu hafi ekki talið fram til skatts í ársbyrjun 1952 og enga grein gert fyrir eignum sínum og tekjum, hafi skattstjórinn í Reykjavík orðið að beita heimild 2. mgr. 34. gr. laga nr. 6 frá 1935 og áætla aðalstefndu eignir og tekjur og leggja skatt á félagið samkvæmt því. Þær ráðstafanir, sem aðalstefndu hafi gert síðar, séu máli þessu óviðkomandi.

Kröfur sínar á hendur varastefndu rökstyður stefndi með því í hinum munnlega málflutningi, að ástæða hafi verið til að ætla, að félagið myndi verða leyst upp, eftir að mál þetta var höfðað. Hafi því verið nauðsynlegt að stefna stjórnarmönnum félagsins til greiðslu skattanna persónulega, en enginn vafi sé á, að þeir séu persónulega ábyrgir fyrir greiðslu þeirra.

Aðalstefndu byggja sýknukröfu sína fyrst og fremst á því, að samtökin séu ekki félag, er skatt beri að greiða í merkingu ákvæða 3. og 15. gr. skattalaganna nr. 6 frá 1935. Samtökin séu stofnuð fyrir atbeina ríkisstjórnarinnar og beinlínis að hennar ósk. Öllum hafi í upphafi verið ljóst, að ef til þess kæmi, að samtök þessi væru skattskyld, kæmi ekki til mála að stofna þau. Hins vegar

hafi aðiljar samtakanna skilið nauðsyn þess, að þau væru stofnuð, og því hafi málið haft framgang, enda allir þess fullvissir, að ekki kæmi til, að þau yrðu skattskyld. Samtökunum hafi strax við stofnun þeirra verið lagðar ýmsar opinberar skyldur á herðar. Þannig hafi þeim verið falin nokkur miðlun vinnuafis í landinu til að tryggja það, að óhæfilega mikið vinnuafli leitaði ekki frá framleiðslustörfum til varnarliðsframkvæmda, en hins vegar að notað væri vinnuafli frá þeim stöðum, þar sem atvinna var lítil. Með tilliti til þessa meðal annars hafi svo verið um samið, að samtök þessi ein fengju framkvæmd svonefndra undirverksamninga vegna byggingaframkvæmda varnarliðsins, en ekki aðrir án samráðs við ríkisstjórnina.

Samtök þessi séu og hafi verið opin öllum aðiljum, sem fullnægðu ákveðnum fyrirfram settum skilyrðum, og félagatal og stofnframlög séu því breytileg á hverjum tíma. Samtökin séu því í raun og veru ekkert annað en umboðsaðili þeirra, er myndi þau á hverjum tíma, en hafi sjálf engan rekstur með höndum. Þeim hafi aldrei verið ætlað að safna fé eða eignum eða hafa sjálf tekjur, aðrar en þær, sem nauðsynlegar væru til að standa straum af þeim kostnaði, sem beint stafaði af starfsemi þeirra. Ef hagnaður verði, beri að skipta honum á milli þátttakenda í samræmi við stofnfjárframlög þeirra, og sé þetta skýrt fram tekið í 1. gr. samþykta frá árinu 1951. Af þessu og með vísan til ákvæða 4. gr. og 16. gr. laga nr. 6 frá 1935 sé ljóst, að samtökin séu ekki skattskyld.

Þá telja aðalstefndu, að ekki sé um neinar tekjur eða eignir að ræða, sem skattur verði á lagður. Um áramótin 1951 og 1952 hafi ekki verið neitt fé fyrir hendi til að skipta á milli aðilja samtakanna. Þann 30. júní 1952 hafi að vísu verið talið, að hjá samtökunum lægju óráðstafaðar kr. 105.108.08. Eftir þann tíma hafi hins vegar komið fram reikningar, sem tilheyrðu tímabilinu frá stofnun samtakanna til 30. júní 1952, að fjárhæð kr. 51.665.43. Þannig hafi það fé, er legið hafi óráðstafað í vörzlum samtakanna, aðeins numið kr. 53.442.65. Þetta fé hafi verið látið renna inn í þann arð, er félögum samtakanna hafi verið úthlutað þann 30. desember 1952, samtals að fjárhæð kr. 710.043.36, og hafi það verið allur hagnaður frá stofnun samtakanna til þess tíma. Þenna hagnað hafi hinir einstöku félagar talið fram til skatts, svo sem skylt hafi verið, og greitt skatt af honum.

Þá hefur af hendi aðalstefndu verið á það bent, að samkvæmt varnarsamningi þeim, er gerður var 8. maí 1951 milli ríkisstjórnar Íslands og ríkisstjórnar Bandaríkja Norður-Ameríku og veitt var

lagagildi með lögum nr. 110 frá 1951, sé gert ráð fyrir, að framkvæmdir varnarliðsins hér á landi skuli vera skattfrjálsar. Þetta hafi verið enn frekar staðfest með samkomulagi ríkisstjórnanna í marz 1952. Samkvæmt þessu hafi aldrei verið gert ráð fyrir neinum sköttum, er tilboð hafi verið gerð í verk fyrir varnarliðið, enda hafi samtökin skuldbundið sig til þess, að engir slíkir kostnaðarliðir væru innifaldir í tilboðum þeirra, er þau buðust til að taka að sér ákveðin verk.

Aðalstefndu hafa að lokum haldið því fram, að þar sem arður af hlutdeild í samtökunum hafi verið skattlagður hjá einstökum félagsmönnum, þá hafi stefnandi þar með firrt sig öllum rétti til að krefja samtökin sjálf um skatt.

Varastefndu byggja sýknukröfu sína á því, að ekki komi til mála að dæma þá persónulega til að greiða skatt þenna. Verði svo litið á, að aðalstefndu séu skattskyldir, þá beri þeim að greiða skattinn, en ekki einstökum félagsmönnum. Þá hafa varastefndu sérstaklega mótmælt því, að nokkurn tíma hafi komið til mála að leysa samtökin upp til þess að losna þannig við skattgreiðslur.

Eins og þegar hefur verið rakið, munu hin stefndu samtök hafa verið stofnuð að undirlagi ríkisstjórnarinnar, en slíkt veitir þeim ekki út af fyrir sig skattfrelsi. Af samþykktum aðalstefndu kemur fram, að tilgangur samtakanna er að afla félögum sínum hagnaðar með starfsemi sinni. Í 1. gr. samþykktanna, sem fyrir hefur verið rakin, segir að vísu, að samtökin reki enga atvinnu, en af gögnum málsins verður ekki annað ráðið, en að þau sjálf reki atvinnu í stórum stíl og hafi í þjónustu sinni fjölda starfsmanna. Falla þau því ekki undir þau félög, sem um ræðir í 4. gr. og 16. gr. laga nr. 6 frá 1935 og enga atvinnu reka og því njóta skattfrellsis. Með vísan til þessa verður að telja, að aðalstefndu séu í þeim flokki félaga, sem skattskyld verði að telja, enda fullnægja þau að engu leyti skilyrðum 2. mgr. 3. gr. sbr. 15. gr. laga nr. 6 frá 1935 fyrir því, að heimilt sé að sleppa samtökunum sjálfum við skatt, en skattleggja hins vegar einstaka félagsmenn vegna rekstrarins. Þess er og að gæta, að engin beiðni um slíkt fyrirkomulag né gögn, varðandi það, voru send skattayfirvöldunum, að því er varðar tekjur ársins 1951 og eignir aðalstefndu þann 31. desember 1951, en það er það tímabil, sem hér er við miðað og mál þetta fjallar um.

Af hálfu aðalstefndu hafa engin gögn komið fram um það, hvernig högum félagsins var háttað um áramótin 1951 og 1952, og verður því ekki sagt um það með neinni vissu. Hins vegar er ljóst

af gögnum málsins, að verulegur rekstur hefur átt sér stað á árinu 1951.

Það verður ekki talið, að ákvæði 7. gr. viðbótarsamnings milli ríkisstjórna Íslands og Bandaríkja Norður-Ameríku frá 8. maí 1951, sem veitt var lagagildi með lögum nr. 110 frá 1951, skipti hér nokkru máli, þar sem þau eiga alls ekki við aðra en erlenda þegna eða félög. Sama máli gegnir og um samkomulag það, er gert var 5. og 18. marz 1952 (dskj. 36 og 37), enda var það samkomulag gert eftir þann tíma, sem hér um ræðir, og hefur ekki verið veitt lagagildi. Þá er það og skattskyldunni óviðkomandi, þótt verið geti, að aðalstefndi hafi í rekstri sínum ekki gert ráð fyrir skattgreiðslum af sinni hendi.

Því er haldið fram, að aðalstefndu hafi úthlutað arði til félaga sinna í árslok 1952, og þar með hafi verið talinn arður, er hafi myndast á árinu 1951, og að fé þetta hafi verið skattlagt með öðrum tekjum félagsmanna árið 1952. Ekki verður talið, að sú skattlagning geti á nokkurn hátt firrt stefnanda rétti til að krefja aðalstefndu um skatt af tekjum ársins 1951 og eignum þeirra í árslok það ár.

Með vísan til alls þessa verður að telja, að aðalstefndu hafi borið að greiða skatt af tekjum þeim, er þeir höfðu á árinu 1951, og eignum, miðað við lok þess árs. Þar sem aðalstefndu töldu ekki fram til skatts, svo sem þeim bar, í ársbyrjun 1952, var skattstjóranum í Reykjavík heimilt að beita ákvæðum 2. mgr. 34. gr. laga nr. 6 frá 1935 og áætla bæði tekjur og eignir. Eins og áður getur, hafa aðalstefndu enga grein gert fyrir hag félagsins um áramótin 1951 og 1952 eða tekjum þeirra árið 1951, og verður því að leggja áætlun þessa til grundvallar í málinu.

Samkvæmt þessu verða úrslit málsins að þessu leyti þau, að aðalstefndu verða dæmdir til að greiða stefnanda samtals kr. 99.915.00 í skatta, en reikningslegri fjárhæð þeirra hefur ekki verið mótmælt. Þá verður með vísan til ákvæða 45. gr. laga nr. 6 frá 1935 að dæma aðalstefndu til að greiða vexti af fé þessu, 6% ársvexti frá 1. september 1952 til 31. desember s. á. og 12% ársvexti frá þeim degi til greiðsludags.

Eftir atvikum öllum þykir rétt, að málskostnaður falli niður, að því er aðalstefndu varðar.

Samkvæmt þessum úrslitum aðalsakar ber að sýkna alla hina varastefndu af kröfum stefnanda í máli þessu. Þykir rétt, að stefnandi greiði þeim málskostnað, er telst hæfilega ákveðinn kr. 4.000.00.

Ísleifur Árnason, fulltrúi borgardómara, kvað upp dóm þenna,

en dómsuppsaga hefur dregið nokkuð umfram venju vegna óvenjulegra anna við borgardómaraembættið.

D ó m s o r ð :

Aðalstefndu, Sameinaðir verktakar, greiði stefnanda, fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, kr. 99.915.00 með 6% ársvöxtum frá 1. september 1952 til 31. desember s. á. og 12% ársvöxtum frá þeim degi til greiðsludags, en málskostnaður falli niður.

Varastefndu, Árni Snævarr, Einar Gíslason, Guðmundur Halldórsson, Halldór H. Jónsson og Tómas Vigfússon, skulu vera sýknir af kröfum stefnanda í máli þessu, en stefnandi greiði þeim kr. 4000.00 í málskostnað.

Dómi þessum ber að fullnægja innan 15 daga frá lögbirtingu hans að viðlagðri aðför að lögum.

Mánudaginn 30. apríl 1956.

Nr. 101/1955. **Pétur Ingjaldsson**

gegn

**Tollstjóranum í Reykjavík f. h. ríkissjóðs
og gagnsök.**

Útivistardómur.

Dómur Hæstaréttar.

Málssókn þessi fellur niður.

Áfrýjandi, Pétur Ingjaldsson, er eigi sækir dómþing í máli þessu, greiði kr. 200.00 útivistargjald til ríkissjóðs, ef hann vill fá mál sitt tekið fyrir af nýju.
